

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра криміналістики

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СЛІДЧОЇ ТА ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія слідчої та прокурорської діяльності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 22 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор,

Костенко Марина Володимирівна, кандидатка юридичних наук,
доцентка,

Чорний Геннадій Олексійович, кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики
(протокол № 14 від 23 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри

Шепітько Валерій Юрійович,
доктор юридичних наук,
професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	16
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	17
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	17
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія слідчої та прокурорської діяльності» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	Вибіркова	Вибіркова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
		Семестр 1	семестр 1
Загальна кількість годин - 120		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.			Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни – формування високого рівня наукових знань, необхідних для здійснення правозастосовної, правоохоронної та правозахисної діяльності на стадії досудового розслідування з урахуванням закономірностей та механізмів психіки людини у сфері регульованих правом суспільних відносин, вироблення основних умінь та навичок застосування методів психології слідчої та прокурорської діяльності, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо найбільш ефективних методів і засобів здійснення правозастосовної, правоохоронної та правозахисної діяльності, психологічних особливостей та умов процесуальної діяльності слідчого та прокурора;
- опанування інструментарієм та базовими категоріями психології слідчої та прокурорської діяльності;
- визначення актуальних проблем психології слідчої та прокурорської діяльності та напрямів сучасних наукових досліджень;
- набуття компетентностей стосовно методів і засобів здійснення слідчої та прокурорської діяльності;
- формування навичок та вміння прийняття рішення прокурором та слідчим;
- створення здатності до подолання психоемоційної напруженості у діяльності прокурора та слідчого;
- усвідомлення психологічних особливостей проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій;
- опанування інструментарієм психологічних основ дебатів прокурора.

Пререквізити: кримінальний процес, цивільний процес, криміналістика.

Кореквізити: публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці; розслідування злочинів: загальнокриміналістичні засади методики, тактики та технологій; юридична психологія; практикум з криміналістики.

Постреквізити: психологія слідчої діяльності, криміналістичні експертизи, розслідування корупційних злочинів.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

PH-1.	Аналізувати природу, предмет та зміст психології слідчої та прокурорської діяльності.
PH 2.	Знати основні теоретичні концепції, поняття, категорії, принципи та класифікації у психології слідчої та прокурорської діяльності.
PH-3.	Використовувати спеціальні психологічні методи для вирішення завдань стосовно осіб, залучених у сферу слідчої та прокурорської діяльності, на засадах сучасних психологічних технологій організації збору, обробки та інтерпретації даних щодо особистості.
PH-4	Демонструвати розуміння видів психологічних характеристик процесуальної діяльності, особливостей професіограм прокурора та слідчого.
PH-5	Володіти навичками застосування психологічних знань у конструктивній, пізнавальній, комунікативній, посвідчувальній та соціальній діяльності слідчого та прокурора.
PH-6	Демонструвати знання та розуміння психічних процесів та станів, емоцій та їх видів, впливу детермінуючих чинників на слідчу та прокурорську діяльність.
PH-7	Застосовувати навички комунікабельності з урахуванням психологічних особливостей різних категорій осіб за процесуальним станом, статтю, віком, соціальними та іншими характеристиками.
PH-8	Демонструвати знання сутності і форм протидії зацікавлених осіб, тактико-психологічних засобів нейтралізації цієї протидії в діяльності прокурора та слідчого.
PH-9	Застосовувати навички рефлексивного мислення та управління, використання методів психологічного впливу при здійсненні слідчої та прокурорської діяльності.
PH-10	Знати психологічні особливості проведення вербальних та невербальних слідчих (розшукових) дій.
PH-11	Розв'язувати складні психологічні завдання при проведенні допиту, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту, перевірки показань на місці, огляду місця події, обшуку.
PH-12	Розвивати здатність брати участь в професійних дискусіях та обговореннях, логічно аргументуючи свою точку зору.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

ЗК1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці

правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.4. Здатність застосовувати наукові принципи юридичного менеджменту та прийняття управлінських рішень у сфері юридичної діяльності.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН1.4. Характеризувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій сфері.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення психології слідчої та прокурорської діяльності. Особистість прокурора. Особистість слідчого. Психологічна характеристика слідчої та прокурорської діяльності

Поняття, предмет та завдання психології слідчої та прокурорської діяльності, місце у системі наук. Методи психології слідчої та прокурорської діяльності.

Поняття та структура особистості. Темперамент. Характер, акцентуації характеру. Природа людських здібностей. Поняття психічних процесів та станів і їх система. Емоції: поняття, види. Конфліктні емоційні стани. Воля як саморегулятор діяльності та поведінки особи.

Сутність та види процесуальної діяльності: пізнавальна, комунікативна, конструктивна, посвідчувальна. Професіограма прокурора та слідчого. Особистість прокурора та слідчого. Компоненти психологічної характеристики слідчої та прокурорської діяльності. Психоемоційна напруженість у діяльності прокурора та слідчого. Професійна деформація, шляхи її подолання.

Психологія доказування. Сутність та форми мислення, види розумових завдань в процесі слідчої та прокурорської діяльності. Роль моделей у пізнанні обставин злочину. Внутрішнє переконання. Поняття та значення професійної інтуїції.

Модуль 2. Психологія вербальних та невербальних слідчих (розшукових) дій. Використання спеціальних знань. Психологічні основи дебатів прокурора

Психологія допиту. Етапи формування показань. Психологічний контакт: поняття, шляхи встановлення. Конфліктні та безконфліктні ситуації допиту. Невербальна інформація.

Психологія обвинуваченого. Захисна домінанта. Психологічні засоби виявлення неправди у показаннях допитуваних. Психологічні аспекти допиту окремих категорій осіб. Критерії правомірності та допустимості психологічного впливу під час допиту.

Ідентифікаційна сутність упізнання. Психологічні особливості окремих видів слідчого експерименту. Психологія огляду місця події. Психологія обшуку. Психологія приховування та виявлення. Довільні та мимовільні реакції у обшукуваного. Рефлексивне мислення та управління.

Поняття, мета та завдання використання спеціальних знань у слідчій та прокурорській діяльності. Психологічний профіль: поняття, сутність та особливості формування. Особливості призначення судово-психологічної експертизи.

Психологічні основи процесуального керування прокурора при проведенні слідчих (розшукових) дій. Психологія прийняття рішення прокурором та слідчим. Психологічні основи дебатів прокурора.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1.				

		Загальні положення психології слідчої та прокурорської діяльності. Особистість прокурора. Особистість слідчого. Психологічна характеристика слідчої та прокурорської діяльності				
		Тема 1. Предмет, завдання, методи психології слідчої та прокурорської діяльності	12	2	2	8
		Тема 2. Компоненти психологічної характеристики процесуальної діяльності. Сутність та види слідчої та прокурорської діяльності	12	2	2	8
		Тема 3. Психологія слідчого та прокурора. Структура особистості слідчого та прокурора	12	2	2	8
		Тема 4. Психоемоційна напруженість у діяльності прокурора та слідчого. Професійна деформація та шляхи її подолання	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Психологія				

		вербальних та невербальних слідчих (розшукових) дій. Використання спеціальних знань. Психологічні основи дебатів прокурора				
		Тема 1. Психологія огляду місця події. Психологія обшуку	12	2	2	8
		Тема 2. Психологія допиту. Психологія обвинуваченого. Психологічні засоби виявлення неправди у показаннях допитуваних	12	2	2	8
		Тема 3. Психологія пред'явлення для впізнання, психологія слідчого експерименту	12	2	2	8
		Тема 4. Психологія проведення негласних слідчих (розшукових) дій	12	2	2	8
		Тема 5. Поняття, мета та завдання використання спеціальних знань у слідчій та прокурорській діяльності. Психологічний профіль	12	2	2	8
		Тема 6. Психологічні основи процесуального керування	12	2	2	8

		прокурора при проведенні слідчих (розшукових) дій. Психологія прийняття рішення прокурором та слідчим. Психологічні основи дебатів прокурора				
		<i>Разом</i>	72	12	12	48
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення психології слідчої та прокурорської діяльності. Особистість прокурора. Особистість слідчого. Психологічна характеристика слідчої та прокурорської діяльності				
		Тема 1. Предмет, методи психології слідчої та прокурорської діяльності. Професіограма прокурора та	49	2	2	45

		слідчого. Особистість прокурора та слідчого				
		<i>Разом</i>	49	2	2	45
		Модуль 2. Психологія вербальних та невербальних слідчих (розшукових) дій. Використання спеціальних знань. Психологічні основи дебатів прокурора				
		Тема 1. Психологія проведення вербальних та невербальних слідчих (розшукових) дій	49	2	2	45
		Тема 2. Психологічні основи процесуального керування прокурора при проведенні слідчих (розшукових) дій. Психологія прийняття рішення прокурором та слідчим. Психологічні основи дебатів	22	2		20
		<i>Разом</i>	71	4	2	65
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Психологія слідчої та прокурорської діяльності» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.
- впродовж семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Психологія слідчої та прокурорської діяльності» для здобувачів вищої освіти денної форми навчання при підсумковому контролі у формі заліку:

Поточний контроль					Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	колоквіум		
max	max 10	max	max 10	max 20	max 100

30		30			
----	--	----	--	--	--

6. Критерії оцінювання результатів навчання (залік)

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік		

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною		

	кількістю недоліків		70 – 74
Е	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати		35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс	не зараховано	0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.
3. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232.
4. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 № 1950/5).
5. Про затвердження Порядку проведення судово-психіатричної експертизи: Наказ Міністерства охорони здоров’я України від 08.05.2018 р. № 865.
6. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.07.2017 р. за № 918/30786.

Література

Основна література

1. Бочелюк В. Й. Юридична психологія: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 336 с.
2. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія. 952 с.
3. Кацавець Р. С. Юридична психологія: навч. посіб. 2-ге вид., допов. Київ: Алерта, 2019. 150 с.
4. Коновалова В. О., Шепітько В. Ю. Юридична психологія: посіб. для підгот. до іспиту. Харків: Право, 2019. 192 с.
5. Психологія судового процесу (психолого-правовий аспект) : науково-практичний посібник / М. М. Ясинюк вступ, гл. 1 – 21, гл. 23, Д. М. Ясинюк гл. 22; За заг. ред. д.ю.н., професора М. М. Ясинка. – К.: Алерта, 2017. – 206 с.
6. Тіщенко В. В., Загородній В. Є., Белік Л. С. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності: навчально-методичний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 160 с.
7. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Юридична психологія: підручник. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2019. 288 с.
8. Юридична психологія: підручник / за заг. Редакцією О. М. Бандурки; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 684 с.

Додаткова література

1. Алексейчук В. І. Огляд місця події: тактика і психологія. Монографія / В. І. Алексейчук; за ред. проф. В. О. Коновалової. Х.: Вид. агенція «Апостіль», 2011. 232 с.
2. Бишевец О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій. За ред. Проф. М.А. Погорецького. К. Алерта., 2015. 140 с.

3. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 112 с.
4. Гетьман Т. О., Кричківська Т. Д. Проблеми вікової психології: хрестоматія. К.: КНТ, 2021. 469 с.
5. Дружилов С. А. Психология профессионализма. Инженерно-психологический подход: монография. Харьков: Гуманитарный центр, 2017. 360 с.
6. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування (навчальний посібник). К.: ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
7. Ільїна Н. М., Мисник С. О. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2017. 352 с.
8. Кацавець Р. С. Правова психологія. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2021. 120 с.
9. Кацавець Р. С. Психологія особистості. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2021. 134 с.
10. Кацавець Р. С. Судова психологія: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2016. 117 с.
11. Кудерміна О. І. Психологія особи як суб'єкта правоохоронної діяльності: монографія. Чернівці: Наші книги, 2012. 415 с.
12. Малкова Т. М. Візуальна психодіагностика. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2018. 132 с.
13. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики : навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга, 2019. 442 с.
14. Психологія слідчої діяльності: начальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / [В. Г. Андросюк, О. М. Корнєв, О.І . Кудерміна та ін.]; [за заг. ред.. Л. І. Казміренко]. К.: Правова єдність, 2009. 200 с.
15. Розов В. І. Основи психології для правоохоронців: Навчальний посібник. К.: КНТ, 2020. 306 с.

16. Розов В. И. Психология экстремальных ситуаций: адаптивность к стрессу и психологическое обеспечение: Научно-практическое пособие. К.: Сварог, 2020. 480 с.

17. Тищенко В.В., Загородній В.Є., Белік Л.С. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності : навчально-методичний посібник / В.В. Тищенко, В.Є. Загородній, Л.С. Белік. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. – 160 с.

18. Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика: системно-структурний аналіз : монографія. Харків: Харків юрид., 2007. 431 с.

19. Шепітько В. Ю. Психологія судової діяльності: навч. посіб. Харків: Право, 2006. 160 с.

20. Яремчук В. О. Організація та тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій. Монографія. За ред. проф. Шепітька В. Ю. Х.: Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228 с.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора - <https://www.gp.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національної поліції України –
<https://www.npu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань -
<https://dbr.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Служби безпеки України - <https://ssu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України
- <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державної податкової служби - <https://tax.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Бюро економічної безпеки України -